

Даниял кітабы - Жетпіс бірінші сан

Пайғамбарлық өрнек: Езекиел кітабының сегізінші тарауындағы төрт жиіркеніштің мәнін және олардың қазіргі дәуірдегі маңызын ашу

Jeff Pippenger

2024-02-04

Езекиелдің сегізінші тарауындағы төрт жиіркеніштілік қазіргі Израилдің төрт ұрпағын білдіреді, ал қазіргі Израилдің басталуы ежелгі Израилдің басталуымен бейнеленген болатын. Осы екі бастау тарихы да қазіргі Израилдің жуықтап келе жатқан жексенбілік заң тұсындағы аяқталуына куәлік етеді. Израилдің екі бастауы да — ежелгі, тура мағынадағысы да, қазіргі, руханисы да — Яһудадан бөлініп шыққан Израилдің солтүстік патшалығының бастапқы тарихы арқылы расталады.

Ежелгі Израил алтын бұзауды орнатқанда, олар Құдайдың оларды патшалық ететіні туралы пайғамбарлықтың орындалуымен Мысырдан енді ғана шыққан еді. Израилдің солтүстік патшалығының алғашқы патшасы Еробоғам туралы оқиғада дәл сол сипаттардың өзі бар. Еробоғам Сүлейменнің қаһарынан қашып, Мысырға барған еді. Ахия пайғамбар арқылы оған он екі рудың онына патша етілетіні туралы пайғамбарлық уәде берілген болатын. Пайғамбарлық орындалмай тұрып, Еробоғам Сүлеймен мен өзінің арасына қашықтық салу үшін, Сүлеймен өлгенге дейін, Мысырға қашып кететін болды.

Сол уақытта Еробоғам Иерусалимнен шыққанда, Шилодан болған пайғамбар Ахия оны жолда жолықтырды; Ахияның үстінде жаңа киім бар еді; екеуі далада оңаша болатын. Сонда Ахия оның үстіндегі жаңа киімді ұстап алып, он екі бөлікке жыртып жіберді де, Еробоғамға былай деді: «Өзіңе он бөлікті ал; өйткені Израилдің Құдайы Жаратқан Ие былай дейді: Міне, Мен патшалықты Сүлейменнің қолынан жұлып алып, саған он руды беремін. (Бірақ құлым Дәуіт үшін және Израилдің барлық руларының ішінен Өзім таңдаған қала — Иерусалим үшін, оған бір ру қалады.) Өйткені олар Мені тастап, сидондықтардың тәңірәйімі Ашторетке, моабтықтардың тәңірі Кемошқа, аммондықтардың тәңірі Милкомға табынды, әрі көз алдымда дұрыс болғанды істеп, Менің жолдарыммен жүрген жоқ, әкесі Дәуіт істегендей жарлықтарым мен үкімдерімді сақтамады. Алайда Мен бүкіл патшалықты оның қолынан тартып алмаймын; бірақ Өзім таңдаған, өсиеттерім мен жарлықтарымды сақтаған құлым Дәуіт үшін, оны өмірінің барлық күндерінде әмірші етіп қоямын. Бірақ патшалықты оның ұлының қолынан алып, оны саған, яғни он руға беремін. Ал оның ұлына бір ру беремін, сонда құлым Дәуіттің Иерусалимде — Өз есімімді орнату үшін таңдаған қаламда — Менің алдымда әрдайым шамы болып тұрады».

«Сені алып, жаның қалағанның бәріне сәйкес патшалық жүргізетін етемін, әрі сен Израилге патша боласың. Егер Мен саған бұйырғанның бәріне құлақ асып, жолдарыммен жүріп, көз алдымда дұрыс болғанды істеп, құлым Дәуіт істегендей, жарлықтарым мен өсиеттерімді сақтасаң, Мен сенімен бірге болып, Дәуітке құрғанымдай, саған берік әулет құрамын және Израилді саған беремін. Осы үшін Мен

Дәуіттің ұрпағын қасіретке саламын, бірақ мәңгілікке емес». Сондықтан Сүлеймен Еробоғамды өлтіруге ұмтылды. Ал Еробоғам орнынан тұрып, Мысырға, Мысыр патшасы Шишакқа қашып кетті де, Сүлеймен өлгенге дейін Мысырда болды. Сүлейменнің өзге істері, оның істегендерінің бәрі және даналығы — бұлар Сүлейменнің істері туралы кітапта жазылмаған ба? Сүлейменнің Иерусалимде бүкіл Исраилге патшалық құрған мерзімі қырық жыл болды. Сүлеймен ата-бабаларымен бірге жатты да, әкесі Дәуіттің қаласына жерленді. Оның орнына ұлы Рехабоғам патша болды. 1 Патшалықтар 11:28–43.»

Сүлеймен патша қайтыс болғанда, патшалық екіге бөлінуге тиіс еді: Еробоғам солтүстіктегі он руға патша болуға, ал Сүлейменнің ұлы Рехабоғам Иерусалимде патша болуға тиіс еді. Рулардың бөлінуі жүзеге аспай тұрып, Еробоғам Мысырдан шығуы керек еді.

Рехабоғам Шекемге барды, өйткені бүкіл Исраил оны патша ету үшін Шекемге келген еді. Сонда Небаттың ұлы Еробоғам, әлі Мысырда жүрген кезінде, бұл туралы естіді; өйткені ол Сүлеймен патшаның алдынан қашып, Мысырда тұрып жатқан еді. Сонда олар кісі жіберіп, оны шақыртты. Еробоғам мен бүкіл Исраил қауымы келіп, Рехабоғамға былай деді: «Әкең біздің мойынтұрығымызды ауыр қылды; енді әкеңнің ауыр қызметін және ол біздің үстімізге салған ауыр мойынтұрығын жеңілдет, сонда біз саған қызмет етеміз». Ал ол оларға: «Әзірге үш күнге кетіңдер, содан кейін қайтадан маған келіңдер», — деді. Сонда халық тарап кетті. Патшалықтар 1-жазба 12:1–5.

Рехабоғамның сол үш күн ішінде қаншалықты ақылсыз әрекет еткені туралы әңгіме кінәні оның ақсақалдардың кеңесін ақылсыздықпен қабылдамай тастағанына артады, бірақ рулардың бөлінуі алдын ала пайғамбарлық етілген еді, сондықтан ол қалай болғанда да жүзеге асар еді. Болашақтағы мақала үшін мұнда атап өтуге тұрарлық жайт — бөліну үдерісі нақ үш күн деп арнайы айқындалған. Екі патшалық Миллериттер тарихы барысында қайтадан бір патшалыққа айналады, ал солтүстіктегі және оңтүстіктегі рулар Миллериттер тарихы кезінде, яғни Аян кітабының он төртінші тарауындағы үш періштенің келу кезеңінде, бір патшалыққа айналғанда, Миллериттер тарихындағы сол үш періште Рехабоғамның шешімінің үш күні арқылы рәмізделген еді. 1798 жылдан 1844 жылға дейін үш періште келген сол қырық алты жыл да Мәсіхтің Жоханның екінші тарауында Өзі қираған ғибадатхананы қайта тұрғызуы үшін қажет болатынын айтқан рәміздік үш күн еді, бірақ зерттеудің бұл бөлігі болашақтағы мақалаға қалдырылады.

Рехабоғам үш күннің соңында өзінің ақылсыз үкімін жария еткен кезде, патшалықтар бөлінді.

Сондықтан бүкіл Исраил патшаның өздерін тыңдамағанын көргенде, халық патшаға былай деп жауап берді: «Біздің Дәуітте қандай үлесіміз бар? Есей ұлында бізге қандай мұра бар? Өз шатырларыңа қайтыңдар, ей, Исраил! Енді өз үйіңе өзің ие бол, Дәуіт!» Осылайша Исраил өз шатырларына тарап кетті. Ал Яһуданың қалаларында тұрып жатқан Исраил ұлдарына Рехабоғам патшалық етті. Сонда Рехабоғам патша алым-салыққа жауапты болған Адорамды жіберді; бірақ бүкіл Исраил оны таспен ұрып өлтірді. Сондықтан Рехабоғам патша Иерусалимге қашып кету үшін арбасына мініуге

асықты. Сөйтіп Израил осы күнге дейін Дәуіт әулетіне қарсы бүлік шығарды. Бүкіл Израил Еробоғамның қайта келгенін естігенде, оған кісі жіберіп, оны қауымға шақырды да, бүкіл Израилге патша етіп қойды. Яһуда руынан басқа Дәуіт әулетіне ерген ешкім болмады. 3 Патшалықтар 12:16–20.

Еробоғамға патшалық берілетіні жөніндегі пайғамбарлық орындалған еді, әрі ол Мысырдан шығып келген кезде орындалды. Құдай Өз есімін орнату үшін таңдаған қала — Иерусалим қаласында Құдайдың киелі орны болғанына қызғанышпен қараған Еробоғам, тек Иерусалимде ғана атқарылуға белгіленген киелі орынды, діни қызметті және ғибадат рәсімін қолдан жасап қайталауға кірісті. Солтүстіктегі он ру арасында Еробоғамның жалған ғибадат жүйесін орнату ісі — Харонның бүлігімен және алтын бұзаумен тікелей параллель болып табылады; сондықтан бұл тек жуықтап келе жатқан жексенбілік заңға ғана емес, сонымен бірге 1863 жылғы бүлікке де тағы бір куәлік береді.

Еробоғам іштей былай деді: «Енді патшалық Дәуіттің әулетіне қайта оралады. Егер бұл халық Иерусалимдегі Жаратқан Иенің үйіне құрбандық шалуға барса, онда осы халықтың жүрегі өз мырзасына, яғни Яһуда патшасы Рехабоғамға қайта бұрылады; сонда олар мені өлтіріп, Яһуда патшасы Рехабоғамға қайта барады». Сонда патша кеңес құрып, екі алтын бұзау жасап, оларға былай деді: «Иерусалимге шығу сендер үшін тым ауыр; міне, уа, Израил, сені Мысыр жерінен алып шыққан құдайларың осы». Біреуін Бетелге қойды, ал екіншісін Данға орналастырды. Бұл іс күнәға айналды; өйткені халық біреуіне табыну үшін тіпті Данға дейін барды. Ол тағы да биік орындардың үйін тұрғызып, Леуінің ұлдарынан емес, халықтың ең төменгі тобынан діни қызметкерлер тағайындады. Еробоғам сегізінші айда, айдың он бесінші күні, Яһудадағы мейрамға ұқсас мейрам белгіледі және құрбандық үстелінің үстінде құрбандық шалды. Ол Бетелде де осылай істеп, өзі жасаған бұзауларға құрбандық шалды; әрі Бетелде өзі жасаған биік орындардың діни қызметкерлерін қойды. Осылайша ол Бетелде өзі жасаған құрбандық үстелінің үстінде сегізінші айдың он бесінші күні, өз жүрегінен ойлап тапқан айда, құрбандық шалды; Израил ұлдарына арнап мейрам белгіледі; құрбандық үстелінің үстінде құрбандық шалып, хош иісті түтін түтетіп тұрды. 3 Патшалықтар 12:26–33.

Еробоғамның бүлігі Ааронның бүлігіне, 1863 жылғы протестант мүйізінің бүлігіне және жуық арада келетін жексенбілік заң тұсындағы республикалық мүйіздің бүлігіне қабаттастыра қолданылатын ақиқаттың тағы бір желісін береді; осылай ете отырып, ол пайғамбарлық куәлікті кеңейтеді. Ааронның алтын бұзауына қатысты бүлікте Жаратқан Ие діни қызметкерлерді таңдаудың алдын ала белгіленген тәртібін өзгертті.

Бүлікке дейін кез келген рудың тұңғышы діни қызметкерлер қатарына енуге тиіс еді. Бірақ Харонның алтын бұзау төңірегіндегі бүлігінде Мұсамен бірге тұрған тек Леуі руы ғана болды. Осы себепті Құдай діни қызметке адамдарды тағайындаудың белгіленген тәртібін өзгертті, содан бастап діни қызметкерлер құрамы тек Леуі әулетінен ғана жасақталатын болды.

Мұса халықтың жалаңаш қалғанын көргенде, — өйткені Харон оларды жауларының алдында масқара болулары үшін жалаңаш қалдырған еді, — Мұса қостың қақпасына

тұрып: «Кім Жаратқан Иенің жағында болса, маған келсін», — деді. Сонда Левидің барлық ұлдары оның қасына жиналды. Ол оларға: «Израилдің Құдайы Жаратқан Ие былай дейді: әрқайсың семсерлерінді белдеріңе байлаңдар да, қостың ішінде қақпадан қақпаға өтіп, әркім өз бауырын, әркім өз жолдасын, әркім өз көршісін өлтірсін», — деді. Леви ұлдары Мұсаның сөзі бойынша істеді; сол күні халықтың ішінен шамамен үш мың адам қаза тапты. Мысырдан шығу 32:25–28.

Еробоғам Құдай Леви руынан жаңа діни қызметкерлерді көтеріп, Харонның бүлігі кезінде жүзеге асырған істі қолдан жасап қайталады, өйткені Еробоғам «Леви ұлдарынан емес, халықтың ең төменгі тобынан діни қызметкерлер қойды». Солтүстік он рулы патшалықтың басындағы бүлік Харонның және би билеген ақымақтардың бүлігімен қатарласады. Бұл бүлік Мысырдан шыққаннан кейін, патшалық орнатылады деп уәде еткен пайғамбарлықтың орындалуы ретінде болды. Екі жағдайда да бұрынғы діни қызметкерлерді тағайындау тәртібінен өзгеше жаңа діни қызметкерлік орнатылды.

Харонның алтын бұзауға қатысты бүлігі қайталанды, бірақ Еробоғам оны екі еселеді, өйткені ол екі алтын бұзау жасап, оларды екі қалаға орналастырды. Дан қаласы мемлекет ісін білдіреді, өйткені Дан «соттау» дегенді білдіреді, ал Бетел қаласы шіркеу ісін білдіреді, өйткені Бетел «Құдайдың үйі» дегенді білдіреді. Алтын бұзаулар Харонның бұзауымен бірдей рәмізді иеленді, бірақ екі қала арқылы бейнеленген Шіркеу мен Мемлекеттің одағына қосымша куәлік берілді. Бұзау пұтқа табынушылықтағы құрбандықтың ең жоғары түрі болды, сондықтан ол Мәсіхтің жалған құрбандығын білдіреді. Алтын — Бабылдың рәмізі, ал бұзау аңның бейнесі болды. Харон жалған ғибадат күнін белгілегені сияқты, Еробоғам да мейрам белгіледі және мейрамның күні Иерусалимдегі шынайы ғибадат уақытымен сәйкес келмеуін қамтамасыз етті.

Жақында қабылданбақ жексенбілік заңның барлық құрамдас бөліктері Еробоғамның бүлік жөніндегі куәлігінде бейнеленген: жалған құрбандық (бұзау), жалған Мәсіх (құрбандық үстелі), аңның мүсіні (Шіркеу мен мемлекеттің бірігуі), жалған ғибадат күні (жексенбі) және жалған діни қызметкерлік.

Ежелгі Израилдің басталуы, солтүстіктегі он рудың патшалық ретінде басталуы және Адвентизмнің басталуының бәрі бірдей пайғамбарлық құрамдас белгілерге ие, әрі олар бірігіп жуық арада келетін жексенбілік заңның пайғамбарлық белгілерін айқындайды. Ежелгі Израил Мысырдың құлдығынан шыққан еді, Еробоғам Сүлейменнің қудалауынан құтылу үшін қашып барған Мысырдан шықты, ал миллериттік Адвентизм енді ғана папалықтың құлдығынан шыққан еді.

Леуидің діни қызметі Харонның бүлігі кезінде орнатылды, ең төменгі адамдардан шыққан жалған діни қызмет Еробоғамның куәлігінде құрылды, ал Жаратқан Ие Миллерлік адвентизммен өсиетке кірген кезде, Петірдің айтуынша, миллериттер «таңдап алынған ұрпақ, патшалық діни қызмет, қасиетті халық, ерекше иеленілген жұрт; сонда сендер сендерді қараңғылықтан Өзінің ғажайып нұрына шақырғанның мадақтарын жария етулерің үшін» болды. Миллериттер шақырылған нұр — Набаққұқтың екі тақтасында бейнеленген,

Һаронның бүлігі тарихында Он өсиеттің екі тақтасы арқылы бейнеленген Миллердің асыл тастарының нұры еді. Олар шығарылып шақырылған қараңғылық — Мысыр құлдығының қараңғылығы арқылы бейнеленген, папалық биліктің Қараңғы ғасырлары еді.

Мәсіх пұтқа табынушылық та, папалық та таптап кеткен ғибадатхананы қайта тұрғызғанда, мұны 1798 жылдан 1844 жылға дейінгі қырық алты жылдың ішінде жүзеге асырды. Ол ғибадатхананы тұрғызған соң, Келісімнің Елшісі ретінде 1844 жылғы 22 қазанда кенеттен Өз ғибадатханасына келді, өйткені Ол тапталып, қиратылған ғибадатхананы қайта тұрғызды, сондай-ақ Леуі руымен бейнеленген діни қызметкерлерді де тазартты.

Бірақ Оның келетін күніне кім төтеп бере алады? және Ол көрінгенде кім тұра алады? өйткені Ол қорытушының отындай, және кір ағартушының сабынындай. Және Ол күмісті қорытушы әрі тазартушы сияқты отырып, Леуінің ұлдарын тазартады, оларды алтын мен күмістей арылтады, сонда олар Жаратқан Иеге әділдікпен тарту әкелетін болады. Сонда Яһуда мен Иерусалимнің тартуы Жаратқан Иеге ежелгі күндердегідей және бұрынғы жылдардағыдай жағымды болады. Малахи 3:2–4.

1844 жылғы 22 қазанда Мәсіх кенеттен Өзінің ғибадатханасына келіп, леуілік діни қызметпен бейнеленген бір халықпен келісімге кірді; алайда 1863 жылға қарай олар Һаронның бүлігін қайталап, миллериттік діни қызмет ең төменгі адамдардан қойылған Еробоғамның діни қызметімен және Һаронның би билеген ақымақтарымен бейнеленетін лаодикеялық діни қызметке ауысты. Дегенмен, Еробоғамның бүлігі туралы куәлікте 1863 жылғы бүліктің одан да кеңірек куәлігі бар. Еробоғам өзінің жалған ғибадат жүйесін енгізген кезде, Иерусалимнен бір пайғамбар Еробоғамның бүлігін әшкерелеу үшін жіберілді; бұл Миллериттік адвентизмнің Он өсиеттің сенбісін тынығу күні ретінде қабылдауға жетектелуі арқылы бейнеленеді.

Адвентизм үшінші періштенің нұрын және киелі орынды қабылдаған кезде, олар 1798 жылы, ақырзаман уақыты басталғанда, мөрдін ашылуымен бірге басталған ұлғая түскен нұрды теріске шығарған протестанттарға әшкерелеу болды. Ежелгі Исраил Мысырдағы құлдығы кезінде сенбілік күнді ұмытқаны сияқты, шөлдегі қауым да 1798 жылға келгенде сенбілік күнді ұмытып кеткен еді. Миллериттер әкелген сот сағаты туралы хабардың ұлғая түскен нұры түптің түбінде киелі орынға және Құдайдың заңына алып келді.

Сол жарық 1844 жылғы 22 қазанда келді және католицизмнің жалған ілімдерінен толықтай шығып келуге шақырылғандарға жалған ғибадатқа берілген әшкерелеуді білдірді. Күнге табыну — оның құшағына қайта оралған шіркеулер үстінен католицизмнің билігінің таңбасы. Сол әшкерелеу Еробоғамның өзінің жалған ғибадат жүйесін орнықтыруымен бейнеленген.

Еробоғам Яһудадағы мейрамға ұқсатып, сегізінші айдың он бесінші күніне мейрам белгіледі де, құрбандық үстелінің үстінде құрбандық ұсынды. Ол Бетелде де солай істеп, өзі жасаған бұзауларға құрбандық шалды; әрі Бетелде өзі жасаған биік орындардың діни қызметкерлерін орналастырды. Сөйтіп, ол Бетелде өзі жасаған құрбандық үстелінің үстінде, сегізінші айдың он бесінші күні, яғни өз жүрегінен ойлап тапқан айда,

құрбандық ұсынды; Израил ұлдарына арнап мейрам белгіледі; және құрбандық үстелінің үстінде құрбандық ұсынып, хош иісті зат түтетті. Міне, Жаратқан Иенің сөзі бойынша Яһудадан Бетелге бір Құдай адамы келді; ал Еробоғам хош иісті зат түтету үшін құрбандық үстелінің жанында тұрды. Сонда ол Жаратқан Иенің сөзімен құрбандық үстеліне қарсы дауыстап былай деді: «Уа, құрбандық үстелі, құрбандық үстелі! Жаратқан Ие мынаны айтады: міне, Дәуіт әулетінде бір ұл туады, оның есімі — Жосия; сенің үстінде саған хош иісті зат түтететін биік орындардың діни қызметкерлерін құрбан етеді, әрі сенің үстінде адам сүйектері өртеледі». Сол күні ол белгі беріп: «Жаратқан Ие айтқан белгі осы: міне, құрбандық үстелі қақ айырылады, ал оның үстіндегі күл төгіліп қалады», — деді. Патша Еробоғам Бетелдегі құрбандық үстеліне қарсы дауыстаған Құдай адамының сөзін естігенде, қолын құрбандық үстелінен созып: «Оны ұстандар», — деді.

Сонда оның өзіне қарсы созған қолы қурап қалды, сөйтіп оны қайтадан өзіне тарта алмады. Құдай адамы Жаратқан Иенің сөзімен берген белгіге сай, құрбандық үстелі де қақ айырылып, оның үстіндегі күлі төгіліп қалды. Патша жауап беріп, Құдай адамына былай деді: «Енді Құдайың Жаратқан Иенің рақымына жалынып, мен үшін дұға ет, қолым қайтадан қалпына келсін». Сонда Құдай адамы Жаратқан Иеге жалбарынып еді, патшаның қолы қайтадан қалпына келіп, бұрынғыдай болды. Патша Құдай адамына: «Менімен бірге үйге жүр, қуаттанып ал, мен саған сый беремін», — деді. Бірақ Құдай адамы патшаға былай деді: «Маған үйіңнің жартысын берсең де, мен сенімен бірге бармаймын; бұл жерде нан жемеймін де, су ішпеймін де. Өйткені маған Жаратқан Иенің сөзімен: “Нан жеме, су ішпе, әрі келген жолыңмен қайтып оралма”, — деп бұйырылған». Осылайша ол басқа жолмен кетіп, Бетелге келген жолымен қайтпады. Патшалар 3-жазба 12:32–13:10.

Һарон мен Еробоғамның куәлігіндегі алтын бұзаулардың бүлігімен бірге, Еробоғам белгілеген жалған ғибадат жүйесінің нақты түрде іске қосылуы да оның куәлігіне кіреді. Сол іске қосылу Иерусалимде атқарылуға тиіс болған ғибадат пен Еробоғамның жалған жүйесінің арасындағы айырмашылықты білдіреді. 1798 жылдан 1844 жылға дейін Жаратқан Ие Өз халқын папалық үстемдіктің қараңғылығынан Аян кітабының он төртінші тарауындағы үш періште бейнелейтін ғажайып пайғамбарлық нұрға алып шықты. Протестанттық шіркеулер сол нұрды қабылдамай тастады, сөйтіп 1844 жылы католицизмнің қыздарына айналды.

Еробоғамның ғибадат етуі католиктік құлшылық жүйесінің бейнесі болды, ал оның тарихында Израилдің солтүстік патшалығы Миллерлік тарихтағы протестанттар қалып қоюды таңдаған католицизмнің жалған жүйесін білдіреді. Сол жүйенің рәмізі — күнге табыну.

1844 жылғы 22 қазанда Ең Қасиетті Орынға кірген адал да дана қыздар жуырда ғана католицизмнің ықпалына қайта оралып, Римнің қыздарына айналған протестанттарға арналған әшкерелеуді білдірді. Еробоғамның жалған ғибадат жүйесі енгізілген кезде Яһудадан бір пайғамбар келіп, Еробоғамды әшкереледі; осы арқылы Ең Қасиетті Орынға кіріп, Құдайдың заңын мойындауға жетеленген адал қыздар бейнеленді. Сол пайғамбар мен

оның Еробоғамға айтқан әшкерелеуінің тарихы 1863 жылғы бүлікті қарастырғанда аса тағылымды, алайда бұл оқиғаны бастауымен қоса оның аяқталуы да қойылғанша күту қажет.

Ежелгі Израилдің басталуы, Еробоғамның патшалығы және қазіргі Израил — мұның бәрі өзара сәйкес келеді; әрі олар бірге жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде Аян кітабының он үшінші тарауындағы жер аңының ақырына қатысты үш куәлік береді. 1844 жылғы 22 қазанда Миллерлік адвентизмнің адалдары жер аңының шынайы протестанттық мүйізіне айналды, және олар мұны 1798 жылы ақырзаман уақыты басталған тарих аясында жүзеге асырды. 1798 жыл — Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалықтың, яғни Америка Құрама Штаттарының, сондай-ақ Америка Құрама Штаттарында адвентизмнің шынайы протестанттық мүйізінің орнығуының бастауы болды. Сол бастапқы тарихта Америка Құрама Штаттарының ақырғы тарихы бейнеленеді, өйткені Иса әрдайым бір нәрсенің ақырын сол нәрсенің басталуымен көрсетеді.

Ежелгі, қазіргі және Еробоғамның Израилінің алғашқы үш куәгері жер аңының ақырын бейнелейді, бірақ Яһудадан келіп, Еробоғамды әшкерелеген пайғамбардың куәлігін баяндаудан бұрын алдын ала орнына қойылуы тиіс тағы бір аяқталу да бар. Енгізілуі қажет сол аяқталу тарихы — Езекиел пайғамбар арқылы бейнеленген Израилдің солтүстік және оңтүстік патшалықтарының ақыры.

Біздің қазір дәлелдеп отырғанымыз — 1863 жылғы бүліктің Езекиел кітабының сегізінші тарауындағы бірінші жиіркенішпен, яғни қызғаныш мүсінімен, таңбаланғаны екенін ұмытпау керек. Езекиел бейнелеген солтүстік және оңтүстік патшалықтардың аяқталуын қарастырған кезде, 1863 жылғы бүліктің Нарон мен Еробоғамның бүлігі арқылы бейнеленгенін және оның Лаодикеялық адвентизмнің төрт ұрпағының біріншісінің басталуын айқындайтынын дәлелдеуге жеткілікті ғана емес, артығымен жететін айғаққа ие боламыз.

Бұл зерттеуді келесі мақалада жалғастырамыз.

Жаратқан Иенің сөзі маған тағы да келіп, былай деді: «Сен де, адам баласы, бір таяқ ал да, оның үстіне: “Яһуда үшін және оның серіктері — Израил ұлдары үшін”, — деп жаз. Содан кейін тағы бір таяқ ал да, оның үстіне: “Жүсіп үшін, Ефремнің таяғы үшін, және оның серіктері — бүкіл Израил үйі үшін”, — деп жаз. Оларды бір-біріне қосып, бір таяқ қыл; сонда олар сенің қолыңда бір болады. Ал сенің халқыңның балалары саған: “Мұның не мағына беретінін бізге айтпайсың ба?” — деп сөйлеген кезде, оларға айт: “Құдай Ие былай дейді: Міне, Мен Ефремнің қолындағы Жүсіптің таяғын, сондай-ақ оның серіктері — Израил руларының бәрін аламын да, оларды сонымен бірге, Яһуданың таяғымен қосамын, әрі оларды бір таяқ қыламын; сонда олар Менің қолымда бір болады. Сен жазған таяқтар олардың көз алдында сенің қолыңда болсын. Оларға айт: Құдай Ие былай дейді: Міне, Мен Израил ұлдарын өздері кеткен басқа ұлттардың арасынан аламын, оларды әр тараптан жинап, өз жеріне алып келемін:»

Мен оларды Исраил тауларының үстіндегі сол жерде бір халық етемін; олардың бәріне бір патша патша болады; енді олар екі халық болмайды, бұдан былай мүлде екі патшалыққа бөлінбейді де. Олар енді өздерінің пұттарымен де, жиіркенішті нәрселерімен де, қандай да бір күнәларымен де өздерін былғамайды; қайта, Мен оларды өздері күнә жасаған барлық мекендерінен құтқарып, тазартып қоямын; сонда олар Менің халқым болады, ал Мен олардың Құдайы боламын. Құлым Дәуіт олардың үстінен патша болады; олардың бәріне бір Бағушы болады; олар Менің үкімдеріммен жүріп, жарғыларымды сақтап, орындайды. Олар Менің құлым Жақыпқа берген, ата-бабаларың тұрған жерде тұратын болады; онда өздері де, балалары да, балаларының балалары да мәңгі тұрады; ал құлым Дәуіт олардың әміршісі мәңгі болады. Сонымен қатар Мен олармен тыныштық келісімін жасаймын; бұл олармен жасалған мәңгілік келісім болады; Мен оларды орнықтырып, көбейтемін және қасиетті орнымды олардың ортасына мәңгі қоямын. Менің киелі шатырым да олармен бірге болады; иә, Мен олардың Құдайы боламын, ал олар Менің халқым болады. Сонда Менің қасиетті орным олардың ортасында мәңгі тұрған кезде, басқа халықтар Менің — Жаратқан Иенің — Исраилді қасиетті ететінімді біледі. Езекиел 37:15–28.